

Mottagare
Tekniska nämnden

Hastighetsrevidering i Visby

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar att

- Informationen om hastighetsöversynen godkänns
- Hastigheten på föreslagna gator revideras utifrån förvaltningens förslag

Sammanfattning

Idag är bashastigheten i Visby tätort 50 km/h. Utanför skolor, lekplatser, i bostadsområden där kommunen är väghållare och i Visby innerstad gäller 30 km/h. I nybyggda områden är hastighetsbegränsningen 40 km/h. Under våren har förvaltningen, i enlighet med den beslutade aktivitetsplanen, genomfört en hastighetsöversyn på vägnätet inom Visbys tätbebyggda områden.

Hastighetsöversynen har sett över de gator som har 50 km/tim och i de fall där en ändring av gällande hastighetsbegränsning är motiverad med hänsyn till trafiksäkerhet, trafikbuller och miljöskäl, har en ny hastighet föreslagits.

Förvaltningen föreslår en bred sänkning av bashastigheten inom Visby tätort till 40 km/tim. För vissa enstaka sträckor nära skolor och bostadsområden anses det även motiverat att ändra från 50 km/tim till 30 km/tim. Se bifogad förteckning över vilka gator som omfattas.

Lägre hastigheter innebär lägre nivåer av PM10 och därmed bättre luftkvalitet i staden. Att konkret genomföra åtgärder för att nå miljö kvalitetsnormen för luft är ett av de tyngst vägande skälen bakom förvaltningens förslag till hastighetssänkning i Visby tätort, även om också andra samhällsekonomiska vinster och ökad social hållbarhet identifierats.

Kommunerna beslutar gränsen för tätbebyggt område och beslutar alla hastighetsgränser inom tätbebyggt område, oavsett vem som är väghållare. Kommunen kan införa 30 och 40 km/tim i hela eller delar av ett tätbebyggt område (3 kap 17 § TrF). Beslut om annan hastighetsgräns än 50 km/tim inom tätbebyggt område får ske om det är motiverat av hänsyn till trafiksäkerheten, framkomligheten eller miljön. I beredningen av ärendet har flera instanser inom Region Gotland gjorts delaktiga, och Polismyndigheten och Trafikverket har tillfrågats om synpunkter. I Polismyndighetens yttrande beskrivs att sänkta hastigheter är i linje med nollvisionens mål om färre döda och skadade i trafiken, och att de inte har erinran om föreslagna sänkningar till 40 km/h. Även Trafikverkets yttrande är positivt, och inte heller de har någon erinran

om sänkta hastigheter. Kollektivtrafikenheten inom teknikförvaltningen ställer sig positiva till förslaget men beskriver att restiderna för bussarna i stadstrafiken kan påverkas. I genomförandet av hastighetssänkningen i Visby bör därför kollektivtrafikenheten göras delaktig. Förvaltningen bedömer att det finns flera fördelar med sänkt hastighet inom tätorten.

- Hastighetsspridningen minskar i staden och trafiken flyter i en något lägre och jämnare takt. Detta bidrar till minskade utsläpp av kväveoxider och partiklar. I Visby nås inte luftkvalitetsnormen för PM10, och staden har ofta fler dygnsöverskridanden per år än de av EU tillåtna. Det nya luftdirektiv som antagits av EU sänker gränsvärdet ytterligare, och därför kommer än fler åtgärder krävas för god luft i Visby framöver. En god luftkvalitet är också en förutsättning för att få fram detaljplaner för fler bostäder.
- Bullerstörningar från trafik minskar vid sänkta hastigheter. I Visby överskrids bullergränsen för nyproduktion på många platser vilket påverkar nya exploateringar. För befintlig bebyggelse vid Visbys huvudgator ligger ljudnivåerna nära gränsvärdena för buller. En god ljud- och luftmiljö i tätorterna bidrar till folkhälsan.
- Att införa 40 km/tim som bashastighet innebär att medelhastigheten sjunker med i snitt cirka 3 km/tim. Det kan låta lite, men från trafiksäkerhetssynpunkt ger det en minskad risk för dödsolyckor med 25–30 procent. Forskningen är enig om att hastighet står i direkt relation till trafiksäkerhet - ju lägre hastigheter desto tryggare och säkrare stadsmiljö får gångare, cyklister och även andra bilister.

För att genomföra beslutet kommer förvaltningens Park- och trafikavdelning avsätta resurser för att ta fram nya lokala trafikföreskrifter för respektive gata, och planera införandet av den nya hastigheten på ett strategiskt sätt.

Tidsplan för genomförande efter nämndssammanträde:

- Kartläggning av påverkade skyltar, klart v 23
- Beställning av skyltar, v 24
- Leverans av beställda skyltar, v 28
- Fokus på åtgärder kopplade till sommarservice och turism, v 28- 32
- Omskytning från sommarskyltar, helgen v 33
- Bufferttid med höjd för leveransförseningar och godkännande av Lokala trafikföreskrifter, v 34 – v 36
- Omskytning från 50 km/h till 40 km/h, v 37 (14/9-15/9)

Hastighetsrevideringen i Visby är först ut och kommer att följas av översyner och anpassningar i fler tätorter såsom Slite och Hemse.

Bedömning

Barn- och genusperspektiv: Sänkt hastighet har särskilt stor betydelse för barn, äldre och kvinnor samt de som inte använder bil. Sänkt hastighet bidrar till ökad trygghet och förbättrar villkoren för de oskyddade trafikanterna.

Landsbygdsperspektiv: Hastighetsbegränsande åtgärder syftar till att skapa mer bilfria miljöer där transporterna tar mindre plats vilket bidrar till att den faktiska tillgängligheten bevaras för den som behöver använda bil.

Ekonomisk konsekvensanalys: Kostnaden för att byta ut en skylt är ca 300 kronor i materialkostnader. Tillkommande kostnader är arbetstid för uppsättning av skyltarna. Kostnaderna kommer att tas på Park- och trafikens budget. Hastighetssänkningarna är en av åtgärderna för att förbättra luftkvaliteten i Visby, höga nivåer av PM10 belastar förvaltningens budget genom den mätning och de åtgärder som görs, men också möjligt vite från EU är mycket kostsamt.

Miljö- och klimatperspektiv: Åtgärden är en central del för att förbättra den lokala luftmiljön. Syftet är också ett steg för att öka den hållbara mobiliteten på Gotland och därigenom sänka utsläppen från transporter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen 2024-04-29
Hastighetsplan Visby 2024
Remissyttrande från Polismyndigheten daterat 2024-04-23
Remissyttrande från Trafikverket daterat 2024-04-25

Teknikförvaltningen

Patric Ramberg
Teknisk direktör

Skickas till

Miljö- och byggnämnden
Regionstyrelsen